

## **Становище**

**на дисертационен труд за присъждане на научната и образователна степен „доктор”  
в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление**

**2.1. Филология – Български език (Лексикология)**

**с редовен докторант Деян Деянов Драганов  
Софийски университет „Св.Климент Охридски”**

**Факултет по славянски филологии**

**Катедра „Български език”**

**Тема: „Системни отношения и терминология (въз основа на юридическата  
терминология) в наказателноправните науки”**

**Научен ръководител: проф. д-р Надежда Михайлова-Сталянова**

### **1. Данни за дисертанта**

Деян Драганов е магистър по право, завършил е през 2021 г. Софийския университет „Св.Климент Охридски“. В Нов български университет е завършил семестриално магистърска програма „Филмово и телевизионно изкуство“, специализации „Филмова и телевизионна режисура“ и „Кинодраматургия“. Преминал е успешно множество стажове, свързани както с правната наука и нейното прилагане, така и с журналистиката и българския език. Редовен докторант е в Катедрата по български език от 2021 г. до 2025 г. с научен ръководител проф. д-р Надежда Михайлова-Сталянова.

### **2. Данни за дисертацията и автореферата**

Трудът отговаря на изискванията за докторска дисертация за придобиване на образователната и научна степен „доктор” и е представен в общ обем от 179 страници - увод, три глави, изводи, научни приноси, заключение, библиография. Приложени са справка и протокол от системата за антиплагиатство, доказващи напълно самостоятелността на разработката. Минималните национални изисквания за ОНС „доктор“ също са изпълнени изцяло.

Темата на дисертационния труд е изключително актуална за съвременното развитие и състояние на правната лексика и терминология у нас. Деян Драганов е избрал много подходяща и изключително необходима за правните среди проблематика.

В увода на дисертацията Деян Драганов посочва актуалността на темата и отчита необходимостта от подобно изследване поради липсата на цялостни изследвания по въпроса за терминологията на наказателноправните науки. Авторът посочва изчерпателно и точно обекта, предмета, основната цел и научните задачи, които си поставя. „Целта, която си поставя настоящото изследване, е да изгради цялостна представа за основните термини, с които боравят наказателноправните науки, като се проследят образуването им, основните качества, които притежават, начинът, по който откриват своето логическо построение в системите на правото и на езика, както и взаимодействието им с езикови единици от други терминологични системи“. Задачите са пет основни и те са ясно формулирани и впоследствие – прецизно изпълнени.

В първа глава (*Основни теоретични положения*) авторът представя теоретичен обзор в три раздела, в които разглежда съответно теоретичните източници, излага изследователския си метод и подход, представя основните качества на наказателноправните термини. Изборът му на теоретични постановки и изследователски метод е аргументиран и сериозен, което прави научното изследване по-стойностно и приносно по посока на ясно заявеното собствено мнение на изследователя. Напълно задълбочено и целенасочено Деян Драганов предлага своя дефиниция за понятието термин, като аргументирано и убедително продължава да анализира съществуващите научни положения в лингвистичната проблематика и да прави свои сериозни предложения за някои уточнения и прецизирания. Основен принос в тази посока е акцентът върху подробния анализа на формирането на този вид терминология и на историческия ѝ развой.

Във втора глава (*Терминологията на наказателноправните науки*) са обособени четири раздела, в които Деян Драганов разглежда съответно наказателноправните науки и техните термини, като е приведен е голям набор от термини, разпределени в различни категории, които съставляват терминологичната база на наказателноправните науки. Разгледан е спорът в общата теория на терминологията кои части на речта могат да бъдат термини. В следващите раздели се проследява историческото развитие на наказателноправната терминология, нейното образуване, както и съвременното ѝ развитие. За нуждите на настоящото изследване са обособени пет периода, които проследяват историческото развитие на наказателноправната терминология. Предложена е класификация на наказателноправната терминология, като са предложени няколко

класификационни критерия според правната им същност. Разглеждат се и термини, които са общи за наказателноправните науки и други научни области като съдебната медицина например. Тази глава, както и следващата впрочем, са с практико-приложен характер, тъй като се привеждат конкретни и целенасочени анализи на отделни термини, коментира се тяхната езикова и правна същност. Изследователските умения на Деян Драганов са очевидни, интересът му към проблема, с който се е заел, личи отчетливо, професионалните му умения както в правото, така и в лингвистиката са на отлично равнище. Главата е много приносна и същностна за лексикологията като цяло.

В трета глава (*Системни отношения и вариантност*) отново са обособени четири раздела, които акцентират върху термините системност и системност в терминологията, като са посочени имената на основни изследователи в това научно поле. Разглеждат се два типа системност – импликационната и асоциативната импликационна системност, като са приведени подходящи примери и за двата типа. На анализ са подложени вътрешната и външната системност. В четвъртия раздел акцентът е поставен върху вариативността и разглежда два основни типа вариантност – семантичната, която включва полисемията, омонимията, еврисемията, и амбисемията, формалната вариантност, която е представена от синонимията. И в тази глава са анализирани множество примери и са направени важни изводи и обобщения. Деян Драганов показва, че има както много знания по въпроса, така и умения да анализира, класифицира и синтезира събрания емпиричен материал..

В изводите са обособени седем важни наблюдения на дисертанта, които обобщават резултатите и формулират заключенията от направеното изследване. Те са изведени прецизно, задълбочено и коректно.

В заключението авторът представя постигнатите резултати и излага тезата си, че терминологията е динамична система и се науждае от непрекъснато наблюдение и актуализиране.

Библиографията съдържа 83 библиографски единици на български и английски език и показва високата степен на осведоменост на авторът по проблема за различните аспекти на правната и лингвистичната наука.

Авторефератът е изготвен според изискванията и в обем от 33 страници, представя основните компоненти на разработката и напълно съответства на съдържанието на дисертационния труд.

### **3. Научни приноси и публикации**

Коректно са формулирани и 5-те научни приноса на докторанта. Деян Драганов има 5 публикации по темата, което показва неговите трайни интереси, свързани с избраната проблематика.

### **4. Заключение**

Дисертационният труд на Деян Драганов отговаря напълно на изискванията и разпоредбите на Закона за развитието на академическия състав в Република България и на Правилника на СУ „Св. Климент Охридски“. Дисертантът представя Катедрата по български език, ФСлФ и СУ по най-добрия възможен начин, като показва интердисциплинарната интерференция и приложенията ѝ по професионален, зрял и задълбочен начин. На практика Деян Драганов може да се реализира в различни научни области напълно успешно и е един от най-добрите примери за алумни на СУ.

В заключение смятам, че дисертантът се е справил успешно с целите и задачите, които си е поставил. Изследването прави впечатление със задълбочеността, структурираността и самостоятелността на направените наблюдения и обобщения. Затова давам своята положителна оценка за труда му и препоръчвам на членовете на уважаемото научно жури да гласуват положително за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на Деян Драганов в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, научно направление 2.1. Филология – Български език (Лексикология).

10.10.2025 г.

Автор на становището:

(проф. д-р Гергана Дачева)